

Васьків Ю. В.,
здобувачка,
Львівський національний університет імені Івана Франка,
науковий керівник – кандидатка філологічних наук,
доцентка **У. Б. Добосевич**

КОНФЕСІЙНИЙ СТИЛЬ В УКРАЇНСЬКИХ ІНСТАБЛОГАХ: ПРОЯВИ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Питання жанрово-стильової належності публікацій у соціальних мережах є важливим та цікавим, адже інтернет-мовлення перебуває на межі функційних стилів і має ознаки розмовного, публіцистичного, епістолярного та інших стилів. Малодослідженим також залишається ідіостиль різних видів блогів: граматичні, лексичні та орфографічні особливості, які виділяють ту чи іншу сторінку з-поміж схожих. На думку Sanel Hadžiahmetović Jurida, так званий інтернет-стиль, або netspeak, є поєднанням розмовної та писемної мов, і містить такі ознаки, як потік думок, риторичні запитання, нелінійний характер взаємодії, надання можливості коментаторам рівної участі в діалозі, використання великого та малого регістрів літер, механічні та зумисні помилки тощо [1].

Сьогодні є чимало досліджень на тему мережевого мовлення, зокрема роботи О. Тур, А. Белової, О. Тищенко, Н. Єльнікової, Т. Полтавець, К. Коган, Н. Тарасенко, С. Чемеркіна тощо. Проте використання функційних стилів у соцмережах, зокрема в інстаграмі, потребує уваги та детального аналізу.

Стильові особливості блогів є малодослідженими: значно більше наукових праць присвячено жанровій специфіці текстового наповнення сторінок лідерів думок. У роботі «Сучасні блоги та блогери» С. Дацюк зазначає, що блог має значну перевагу в порівнянні навіть з інтернет-ЗМІ, бо його автори є незалежними та вільними у виборі теми, стилю, способів подачі та самопрезентації [4]. Відповідно, можемо розуміти, що ця свобода проявляється не лише в питаннях візуального наповнення сторінок чи змісту публікацій, а також і їхньої форми. Наприклад, блог юриста ніколи не мав би популярності, якби в ньому публікувалися лише цитати із законів чи постанов та сухі коментарі до них, а блог священника – якби він складався лише із Біблійних притч чи літургійних текстів. Значно важливішим тут є стиль донесення інформації до користувачів та проєкція на реальні життєві ситуації.

Поряд з іншими чинниками не можна нівелювати впливу самого авторського бренду. Підтверджено, що за алгоритмами інстаграму особисті блоги значно частіше з'являються користувачам у стрічці, ніж, наприклад, комерційні сторінки. Коментар щодо ролі автора маємо в статті І. Артамонової та К. Пилипенко «Блог-записи як жанр інтернет-комунікації»: «Що стосується блогів, то тут автор відіграє основну роль, бо

блоги авторів, яким завжди є що сказати своїм читачам, своїй аудиторії, за статистикою, існують найдовше. Особистість автора, його харизматичність – головне в успішному існуванні того чи іншого блога» [2]. У письмовій комунікації під харизматичністю та особистісними особливостями маємо розуміти індивідуальний стиль автора, який формується за допомогою використання різних мовних конструкцій, лексики, характерної пунктуації тощо.

У цьому дослідженні ми хотіли б звернути увагу на один із важливих та репрезентативних стилів мовлення – конфесійний. Попри те, що донедавна цей стиль мав обмежену сферу використання, та з появою блогів, зокрема блогів релігійного спрямування, конфесійний стиль сьогодні значно ближчий для пересічних українців, ніж, скажімо, 10 чи навіть 5 років тому.

Ставлення до соцмереж більшості церков в Україні є адекватним. Наприклад, у статті І. В. Грохолінської про Православну церкву України читаємо таке: «Церкві, яка справді уповає за рівень моральності та істинної релігійності своїх вірян, варто промовляти до них зрозумілою їм мовою та через доступні для них засоби, адже ж сказано: «Ви світло для світу. Не може сховатися місто, що стоїть на верховині гори. І не запалюють світильника, щоб поставити його під посудину, але на свічник, і світить воно всім у домі. Отак ваше світло нехай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі діла, та прославляли Отця вашого, що на небі (Від Матвія 5: 14–16)». Також авторка зазначає, що репрезентативним щодо цієї проблеми є документ, що на початку ХХІ століття (2001 році) видала УПЦ КП – «Церква і світ на початку третього тисячоліття».

Щодо (греко- та римо-) католицької церкви, то, як зазначає у статті «Особливості конвергенції на прикладі медій католицької церкви» Н. Р. Гадьо, Папа Франциск користується інстаграмом вже із 2016 року, і сьогодні за його сторінкою у цій соціальній мережі стежать майже 9 мільйонів користувачів. Це є свідченням того, що медійність церкви як структури розвивається та йде в ногу з часом [3].

Саме тому метою нашого дослідження є простежити стильові особливості українського конфесійного мовлення у соціальній мережі «Інстаграм» на прикладах сторінок духовних осіб та зробити їх комплексний аналіз. Дещо про це можемо прочитати у праці С. Г. Чемеркіна. Головне те, що усім стилям, включно з конфесійним, у соціальних мережах притаманні вкраплення розмовного, а також такі специфічні мовні засоби, як лексика із лексико-семантичних груп на позначення нехристиянського світу, варваризми, екзотизми, емоційно-експресивна лексика, комп'ютерні терміни, білінгвальність [7]. Проте у цій роботі не йдеться про конкретне застосування, а про інтернет-простір як такий.

Попри те, що стильові особливості інтернет-спілкування дослідники у своїх працях вже розглядали, та новизною нашої праці є предметний

розгляд конфесійного стилю у соціальній мережі «Інстаграм» станом на жовтень 2022 року. Власне, ми у своєму дослідженні зупинилися на одній соціальній мережі, тож об'єктом нашого дослідження стали текстові публікації духовних осіб-блогерів в інстаграмі, а предметом – частини мережевих текстів, що репрезентують стильові особливості мови блогів, що ввійшли до джерельної бази дослідження. Вона складається з особистих сторінок в соціальній мережі «Інстаграм» греко-католицького священника Романа Демуща @romandemush, священника Православної церкви України Юліана Тимчука @yuliantymchuk, греко-католицького священника Івана Гнатюка @hnatiuk_ivan, єпископа Римо-католицької церкви в Україні Віталія Кривицького @vitalii.kryvytskyi та єпископа Протестантської церкви «Спасіння» Миколи Савчука @savchuk.mykola.

Традиційний конфесійний стиль має особливі характеристики.

На лексичному рівні це:

- центральні, основоположні назви (Бог, Ісус, ангел...);
- назви служителів релігії (патріарх, митрополит, єпископ...);
- назви таїнств, церковних свят, елементів християнської обрядовості (Хрещення, Миропомазання, Різдво Христове, молебень...);
- назви постів (Різдвяний піст (Пилипівка), Петрів піст (Петрівка)...);
- назви різних конфесійних реалій, понять (літургія, вівтар, престол, храм, ікона, вервиця...).

На граматичному рівні це:

- переважання розповідних, до того ж стандартно-стійких, здебільшого синтаксично повних, простих і складних речень найрізноманітнішої будови: Як він наближався до сходу з гори Оливної, то весь натовп учнів, радіючи, почав гучним голосом Бога хвалити за всі чуда, що бачили...;

- синтаксична схожість початкових структур, часто з тим самим службовим словом: А як молитися, то...; А ти, коли молишся...

Також для конфесійного стилю характерним є непрямий порядок слів (інверсія), значна кількість перифраз, алегорій, метафор, порівнянь, слів з переносним значенням. Усю зазначену вище систему особливостей ми запозичили зі статті «Особливості конфесійного стилю української мови» Н. С. Приходної [6].

Щодо інстаграм-публікацій загалом, то вони можуть мати ознаки всіх функційних стилів: розмовного, художнього, конфесійного, публіцистичного, наукового, офіційно-ділового, епістолярного, – проте не належать до жодного із них. Застосовуючи дедуктивний метод, ми розпочали виділення стилю дописів інстаблогерів із категорій мови й мовлення. Відповідно до поділу мовлення на внутрішнє і зовнішнє, зовнішнього – на невербальне та звукове, а звукового – на усне й письмове ми з'ясували, що дописи будь-яких блогів знаходяться на межі невербального, усного та письмового мовлення, отже, належать до письмово-усно-невербального виду. У рамках цієї категорії ми виділили

загальне поняття «блогостиль», яке містить два види: соцмережево-блоговий стиль (стиль дописів блогів у межах соціальних мереж) та позасоцмережево-блоговий стиль (блоги на окремих платформах для блогінгу та власних сайтах). Також ми вважаємо, що соцмережево-блоговий стиль поділяється на підстилі відповідно до особливостей дописів застосування, у якому блогер їх публікує: інстаблогостиль, ФВ-блогостиль, твітероблогостиль, ТГ-блогостиль і т.д. У межах інстаблогостилю можна визначити підпідстилі, які частково перегукуються з традиційними, адже містять деякі їх ознаки: художній, художньо-публіцистичний, розмовно-публіцистичний, конфесійно-публіцистичний, публіцистично-епістолярний, публіцистично- канцелярський, публіцистично-науковий. Не заперечуємо, що можуть існувати й інші підпідстилі, якщо знайдуться приклади дописів для підтвердження їх існування.

Аналізуючи мову блогів згаданих вище духовних осіб, ми помітили, що конфесійний стиль в інстаграмі набрав дещо адаптованого вигляду. І навіть якщо трапляються дописи без ознак інших стилів, то саме середовище використання не дозволяє називати його просто конфесійним. Це принаймні інстаблогостиль із ознаками традиційного конфесійного.

Проте переважно отці-блогери дещо відходять від канонічного письма та адаптовують свої тексти релігійного спрямування до аудиторії. Варто нагадати, що відповідно до дослідження медіа «Hromadske» за жовтень 2020 року 63% користувачів інстаграму – це молодь віком від 18 до 24 років [5].

Якщо аналізувати мову у блозі Романа Демуша, священника Архикадрального Собору Непорочного Зачаття Пресвятої Богородиці УГКЦ м. Тернополя, то бачимо, що текстам притаманне:

- Нечисленне використання графічних зображень–смайликів: ВашіДемуші♡ (12.10.2022), ✓ Доступ до Ісуса мають всі! (9.10.2022), □ «І от прийшли до Нього, несучи розслабленого; Ісус побачивши їхню віру...» (24.07.2022).

- Позначення абзацу за допомогою пропущеного рядка.

- Використання великих літер на позначення значущості інформації чи виділення найважливішого: Євангеліє (Мт. 9, 1–8) говорить про ГРІХ і ХВОРОБУ (24.07.2022), І ось Петро починає іти по воді. Йде по воді допоки ДИВИТЬСЯ на ІСУСА!!! (14.08.2022), МАТИ ЧИ БУТИ?! РАДІТИ ЧИ СУМУВАТИ? БРАТИ ЧИ ДАВАТИ? (14.09.2022).

- Використання P.S: P.S. В ці дні, Ви розказали мені про багато чуд. Засвідчте їх тут, щоб і інші досвідчили чудо! (26.07.2022). P.S. «Ром, тебе життя не вчить ставити коми там, де треба...» – і це лише один з коментарів @annademush при перевірці цього допису (12.10.2022), P.S. Забрав проповідь отця Мартина просто з проповідальниці! Щоб візуалізувати її тут! (8.05.2022).

- Закінчення дописів типовою молитовною кінцівкою: Амінь! (26.06.2022), Амінь! (3.04.2022).

- Використання незакінчених речень із трьома крапками вкінці: майже у кожному дописі.

- Іншомовні вкраплення: Photo by @ibohak (9.06.2022), ✓ «TOUCH» (31.10.2022), Roma a Roma (5.07.2022).

- Використання гештегів.

- Початок допису із запитання: Вернутись до нормальності?! (4.04.2022), Чи чую Благовість в час війни? (7.04.2022), Не на часі? (28.07.2022).

- Використання у текстах дослівних чи недослівних біблійних цитат із покликаннями: Євангеліє про жінку самарянку (Ів 4,5–42) – акцентує на тому, як Христос допомагає жінці відкрити (відновити) її гідність... (22.05.2022), В євангельському уривку (Мт. 14, 22–34) розказується про те, як Ісус Христос вночі йде до своїх учнів по воді розбурханого моря (14.08.2022), нинішнє Євангелія про виноградник (Мт 21, 33–42) пригадує нам, що не можемо привласнювати собі те, що нам не належить (11.09.2022).

- Багато риторичних запитань: А як розказати іншому, що тебе болить? (21.10.2022), Нащо потворити себе? Нащо грати ролі? Нащо робити «кімнату сміху»? (12.10.2022), Це Бог? (14.08.2022).

- Загалом тексти Романа Демуша в інстаграмі часто мають форму та зміст проповіді, проте трапляються й дописи, у яких є мінімальні підписи (29.09.2022, 17.09.2022, 27.08.2022) та розгорнуті дописи, що не стосуються церкви та церковного вчення (24.08.2022, 23.07.2022, 19.05.2022). Усі дописи найчастіше супроводжуються фотоматеріалами.

Відрізняються тексти у блозі священника Івана Гнатюка.

- Дуже часто це публікації на 1–2 речення під відео з вервицею. Особливістю цих мінідописів є датування із застосуванням церковної традиції (р.Б): (31.10.2022р. Б), (29.10.2022р.Б), (27.10.2022р. Б).

- Є також і дещо більші дописи, проте вони не є основним масивом тексту, а лише доповненням до розмовного відео. Цим текстам характерні такі ознаки:

- Використання великих літер на позначення значущості інформації чи виділення найважливішого: за МИР в УКРАЇНІ (17.10.2022), ДУЖЕ БАГАТО ЛЮДЕЙ ОТРИМАЛИ ЧИСЛЕННІ ЛАСКИ! (30.09.2022), молитимуся дев'ять ОКРЕМИХ Служб Божих (30.09.2022).

- Багато риторичних запитань: А Ви молитесь за тих, хто Вас захищає? (13.10.2022),

- 5 допис за сьогодні 😊 не забагато? (17.09.2022), Будете дивитись розповіді? 😊 (17.10.2022).

- Трапляються цитати з літургійних текстів, Біблії: «Хресту Твоєму поклоняємось, Владико, і святеє Воскресення Твоє славимо» (27.09.2022), Пустіть дітей! Не бороніть їм приходити до мене, бо таких Царство Небесне» (Мт. 19:13) (12.08.2022), Кожний чоловік, що молиться чи пророкує з покритою головою, соромить свою голову. А кожна жінка, що

молиться чи прокує з непокритою головою, соромить свою голову. (I Кор. 11.4-5) (22.07.2022).

- Численне використання графічних зображень – смайликів: Молитва на Вервиці 🙏 Вечірні Молитви 😊 (кожного дня), Круглий забобон 🙏 (10.09.2022), Молитва на Вервиці 🙏 разом з молитвами Дев'ятниці до Богородиці, що розв'язує вузли ❤️ (1.10.2022).

- Заклик до поширення/коментарів у кінці дописів: Прохання максимально поширити 🙏 (30.09.2022), Хто дочитав до кінця, прошу прокоментувати даний допис, маю надію допоможе ☐ (18.06.2022), Прохання кожного поширити 🙏 (30.05.2022).

- Вживання церковних вітань та прощань: Слава Ісусу Христу 😊 (10.10.2022), Слава Ісусу Христу 😊 (1.10.2022), Слава Ісусу Христу♥ (18.09.2022).

- Початок допису із запитання: То у хустці чи без? (22.07.2022), Не забули? (30.10.2022), А Ви що робите коли немає світла? (26.10.2022).

- Позначення абзацу за допомогою пропущеного рядка.

- Використання гештегів.

- Повторення ідентичних дописів кілька разів.

Репрезентативним є також профіль священника-блогера Православної церкви України Юліана Тимчука. У його блозі ми простежили такі ознаки:

- Численне використання графічних зображень – смайлів: у кожному дописі.

- Заклик до поширення / коментарів / збереження в дописах: Сподобалось відео? Буду вдячний за коментар та поширення ✓ (17.10.2022), Діліться у коментарях ☐ (3.10.2022), Зберігайте, щоб не загубити ✓ (15.09.2022).

- Початок допису із запитання: Що потрібно знати про хрещення? ☐ (15.09.2022), Як впоратися з вигоранням та втомою? (4.09.2022), Яку молитву хоче почути Господь? (2.09.2022).

- Багато цитат з літургійних текстів, Біблії: ☐ «Помисли в серці людини – глибокі води, але людина розумна вичерпує їх» (2.09.2022), «Слово про хрест є безумством для тих, що гинуть, а для нас, які спасаємося, це – Божа сила» (1 Кор. 1:18) (26.0.2022), Петро говорить: «Ми трудилися всю ніч і нічого не впіймали» (9.10.2022).

- Позначення абзацу за допомогою пропущеного рядка.

- Запитання в кінці допису для заохочення до активності в коментарях: А чи зустрічалась вам історія такого прояву віри? (30.04.2022), А що допомагає вам не опустити руки? (23.05.2022), Якщо й надалі сліпо винуватити Господа, то чи буде наш час на землі благословенним? (29.05.2022).

- Поодиноке використання P.S: P.S. Це фото я побачив у мами спочилого воїна Євгена, пані Марії, яка написала: «Це була остання фотографія, що моя дитина читала Біблію» (22.06.2022).

Відомим сьогодні у медіапросторі є блог Миколи Савчука – єпископа Протестантської церкви «Спасіння». У профілі цієї людини бачимо такі мовностильові ознаки:

- Застосування великих літер для заголовків дописів: Є РІЗНИЦЯ (26.09.2022), ІМПЕРІЯ МАЄ ПОМЕРТИ (14.09.2022), НЕ СУДІТЬ ПО СОБІ (7.09.2022).

- Використання частих абзаців за допомогою пропущеного рядка.

- Багато цитат з Біблії: Він кличе нас любити ближнього не просто «як себе» (це старозаповітня планка), а так, як любить нас Сам (Івана 13:34). Ця ж «любов не шукає свого» (1 Кор. 13:5) (7.09.2022), «Ви знаєте, що ті, кого вважають володарями народів, панують над ними, а їхні вельможі гноблять їх. Але не так буде між вами: якщо хтось між вами ХОЧЕ БУТИ ВЕЛИКИМ, нехай буде вам слугою...» (Мар.10:42– 43) (14.09.2022), Біблія каже, що батьківські благословіння міцніші за віковічні гори (Буття 49:26) (30.10.2022).

- Використання підсумку / логічного завершення в кінці дописів: Посіяне виросте 🌱 З цим переможемо 🏠 🌟 (30.10.2022), Не зупиняйся, продовжуй сіяти! Господь – Вірний! Усе посіяне обов'язково виросте! (23.10.2022), Так переможемо 🏠 🌟 (5.10.2022).

- Використання великих літер для підкреслення значущості інформації чи наголошення: «Слава Богу за ВСЕ!» (13.10.2022).

- Поодиноке використання P.S: P.S. Фото – із денного підліткового табору, який проходив при нашій церкві 🏠 (14.08.2022). P.S. Мене тут питали, чи я закордоном. Відповідь – ні. Був там лише кілька днів на початку липня у рамках поїздки на міжнародну пасторську зустріч (6.08.2022). P.S. На фото так звані «Вуста істини» – кругла мармурова плита діаметром в 1,75 метра, яка ймовірно слугувала люком давньоримської каналізації (30.07.2022).

- Багато риторичних запитань: Можна чи не можна? (28.08.2022), «Як не впустити аналогічне мислення у себе? Не стати «імператором» в щоденному житті?» (14.09.2022), Хочеш пізнати, Яким є Всевишній? (20.07.2022).

- Використання гештегів.

- Використання спонукальних речень вкінці дописів: Тож не стихаймо і ми 🏠 🌟.

- (14.06.2022), Шануймося 🏠 🌟 (3.08.2022), Шануймося 😊 (14.08.2022).

- Закінчення дописів типовою молитовною кінцівкою: Амінь 🏠 🌟 (25.07.2022).

- Поодинокі запитання в кінці допису для заохочення до активності в коментарях: А як ти опановуєш гнів людський у собі? (21.07.2022), То як щодо селфі в Христовому дзеркалі? (20.07.2022).

Дуже малою кількістю сторінок в інстаграмі представлене духовенство римо-католицької церкви. Зазвичай це навіть не блоги, а інформаційні профілі, проте нам вдалося відшукати інстаграм-сторінку єпископа Римо-католицької церкви в Україні Віталія Кривицького, який не надто активно, але веде блог.

Цій сторінці притаманні:

- Лаконічність (переважно дописи за обсягом не перевищують 10 речень, чимало з них і зовсім складаються з 1–2).

- Почуття гумору: Сьогодні вперше у житті мав нагоду дві години мандрувати верхи. Дякуючи Богу, Зірочка була лояльною до недосвідченого вершника. (14.08.2021), В українських Карпатах можна мандрувати стежками дикого лісу і протягом маршруту не зустріти жодної людини. Дякуючи Богу, ведмедя сьогодні ми також не зустріли. (10.08.2021), Завершення недільного дня, з молоддю та вечірнім Києвом (не цукерками!!) (29.06.2020).

- Багато окличних речень: Підтримайте нас молитвою! (28.09.2022), Зустріч з українською громадою у Любліні вийшла дуже молодіжною! (10.10.2022), Святий Апостоле примирення, молись за нас! (22.10.2021).

- Використання великих літер для виділення головного: «Боже, допоможи нам присвятити себе щирому пошуку справжнього МИРУ, який покладе край сваркам, ЛЮБОВІ, яка перемагає ненависть, ПРОЩЕННЯ, яке обеззброює будь-яку помсту» (22.10.2021).

- Послугування християнськими святковими вітаннями: ХРИСТОС НАРОДИВСЯ! (25.12.2020), ХРИСТОС НАРОДИВСЯ!!! (6.01.2021), ХРИСТОС ВОСКРЕС! (19.04.2022).

- Поодинокі використання іншомовних вкраплень: Niech Bóg Miłosierny obdarzy wszelkimi łaskami tych, którzy posłużyli JEMU w uchođzcach z Ukrainy! 🙏🌸❤️ (20.05.2022).

- Використання цитат із Біблії та молитов: «Я – хліб живий, який зійшов з неба; якщо хто буде їсти цей хліб, житиме вічно...» (Йн. 6,51) (14.06.2020), «Боже, допоможи нам присвятити себе щирому пошуку справжнього МИРУ, який покладе край сваркам, ЛЮБОВІ, яка перемагає ненависть, ПРОЩЕННЯ, яке обеззброює будь-яку помсту» (22.10.2021).

- Поодинокі використання графічних зображень – смайликів.

Загалом усі блоги духовних осіб відзначаються такими спільними ознаками:

- Дотримання лексичних, орфографічних та граматичних норм літературної мови (Це свідчить про духовних осіб як про представників інтелектуальної еліти);

- Добра комунікація з вірянами через просту форму подачі складних речей;
- Високий рівень оперування фактами зі Святого Письма та інших богослужбових книг;
- Емоційність тексту, що передана через графічні зображення – смайлики та ілюстративний матеріал (фото, відео);
- Використання лексики на позначення церковних реалій;
- Використання загальноживаної лексики;
- Сільові ознаки конфесійного, публіцистичного, інколи розмовного, епістолярного чи художнього стилів;
- Наявність рис індивідуального стилю (привітання, прощання, оформлення допису, іншомовні вкраплення відповідно до політики конфесії чи знання іноземних мов самої духовної особи).

Підсумовуючи досліджене, можемо зробити висновок, що конфесійний підстиль має бути в інстаграмі, проте не в чистому вигляді, а у поєднанні з публіцистичним, розмовним, епістолярним або художнім і в межах загальної категорії «інстаблогостиль». Не заперечуємо, що трапляються дописи, у яких виразно вбачаємо ознаки одразу двох, трьох чи навіть чотирьох стилів. Це свідчить про те, що стилі мовлення не існують законсервовано, а взаємодіють один з одним, і саме блог-дописи – це ті тексти, де така взаємодія простежується найкраще.

Література

1. Hadžiahmetović Jurida, Sanel. Linguistic properties and aspects of blogging within the context of Netspeak. *Jezikoslovlje*, 2013, 14.2–3: 517–536.
2. Артамонова І., Пилипенко К. Блог-записи як жанр інтернет-комунікації. *Психолінгвістика*. 2012. Вип.10. С. 241–246.
3. Гадьо Н. Особливості конвергенції на прикладі медій католицької церкви в інтернеті. *Communications and Communicative Technologies*, 2016, 24.12: 45–52. URL: <https://cct.dp.ua/index.php/journal/article/view/70> (Дата звернення: 25.10.2022).
4. Дацюк С. Сучасні блоги та блогери. *Українська правда*. 2017. 21.03. URL: http://blogs.pravda.com.ua/authors/datsuk/58_d0_f539_e0_fdb/ (Дата звернення: 22.04.2022).
5. Куренкова О. Соцмережі–2021: ТікТок старшає, Facebook – переважно жіночий, а стрічку ми гортаємо 400 мільйонів років. *Громадське Телебачення*. URL: <https://hromadske.ua/posts/socmerezhi-2021-tiktok-starshaye-facebook-perevazhno-zhinochij-a-strichku-mi-gortayemo-400-miljoniv-rokiv> (Дата звернення: 04.12.2021).
6. Приходна Н. Особливості конфесійного стилю української мови. *Культура народів Причорномор'я*, 2006. С. 37–39.
7. Чемеркін С. Українська мова в Інтернеті: позамовні та внутрішньоструктурні процеси. Київ. 2009. 240 с.